

Thesavrvs|| Locorum|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. VI. Generalis vid. in voce Omnis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

§ 3. & consil. 630. n. 3. & 4. Cardin. Tusch. d. concl. 28. n. 60. Verba enunciativa geminata efficiuntur dispositiva, ut probant Barbatus consil. 32. n. 1. lib. 3. Castrens. consil. 92. col. 2. num. 3. lib. 2. Roman. consil. 64. num. 5.

[Limitationis loco nota, quod regula procedat, cum quis sciens prudens actum repetit & confirmat: secus est si interveniat dolus, vel quod idem est error. Pac. in comm. ad l. un. Cod. de Err. calc. in product. 2. (2.) Et quod geminata oratio in continenti facta nihil operatur. l. 4. & ibi Dd. de pignor. act. Umm. de Process. D. 1. thes. 7. n. 40. in fin.

Præterea in pluribus casibus Geminatio actus nihil operatur, de quibus Paris. consil. 110. num. 47. cum sequentibus lib. 1. videlicet quando exprimitur pluries illud, quod tacite inest, & num. 48. quando expressio geminata induceret contrarium effectum, & n. 49. quando magis explicite declaratur illud, quod erat expressum, & num. 50. quod non operatur contra naturam contractus, vel rei in contractum deductæ. Item non operatur, facta eodem contextu, quia dicitur una, Glossa in l. si convenerit 18. ff. de pignorat. action. Glossa in verb. instanti. in cap. ab eo 6. de appellation. lib. 6. Roman. consil. 427. n. 3. Cephal. consil. 94. in fin. lib. 1. Paris. consil. 71. n. 20. vers. nec obstabit. lib. 3. ubi declarat Decianus consil. 37. num. 92. lib. 2. ubi ait, quod licet geminatio plus operetur, quando ex intervallo ex diversis scripturis, tamen etiam aliquid operatur, si est in eodem instrumento. Item nihil operatur, quando gerens actum non habet potestatem, & in præjudicium tertii, & in actu suspecto, & ubi in actu geminato intervenit defectus, vel vitium, ita Cravett. consil. 494. n. 16. & 17. Cardin. Tusch. dict. conclus. 28. à num. 102. usque ad n. 120. ubi post eundem Cravett. consil. 70. n. 10. observat, aliquando verba geminari, ut quis sibi plenius & clarius provideat, non autem ut plus operentur. Denique actus prohibiti non dant robur actui. Authent. si qua mulier. post l. 22. C. de Scto Vellejan. ubi Gothofred. Bald. & Jafon.

II.

Geminatio atque iteratio delictum aggravat. l. 8. §. 1. de Vi publ. itaque ob multitudinem delinquentium & iterationem delicti poena non capitalis potest mutari in capitale. l. 16. §. fin. de pen. Brunnem. ad l. 5. Cod. de delat. Repetiti autem honores dignitatem non augent, itaque is, qui bis Consul fuit, Consulem tempore potio-

rem non præcedit, l. 1. Cod. de Consul. Brunnem. C. eod. col. 3.

CAP. V.
De Gemmis.

Axioma I.

Sabinus & Ulpianus in l. 19. §. 17. ff. de aur. & arg. leg. gemmas & lapillos ita distinguunt: gemmæ sunt pellocidæ materiæ, ut smaragdi, chrysolithi, amethysti; non translucens verò sunt lapilli, ut obsidiani & vejentani; at margaritæ neque lapilli nec gemmæ sunt, sed conchæ seu uniones. Quam distinctionem improbat Laur. Valla lib. 6. eleganc. cap. ult. asserens, lapillum, si magnus sit, gemmam esse, eoque nomine & margaritam dici posse. Sed prolixè hanc sententiam refutat & Jctorum doctrinam defendit Andreas Alciat. lib. 4. de V. S. n. 24. pag. m. 166. seq. & Cattel. Corr. in memorab.

II.

Gemmæ veniunt in Legato Auri. Bart. in l. 32. §. 1. ff. de aur. & arg. leg.

III.

Gemmæ aliaque uxoris ornamenta soluto matrimonio viri sunt. Bald. in l. 9. C. de don. ant. nupt.

CAP. VI.

Generalis vid. in voce
Omnis.

Axioma I.

Generalia seu universalia judicia, ut à singularibus & specialibus differant, vid. Cujac. lib. 7. Resp. ad l. 8. de usur.

II.

De Generalitatis, generalis sermonis, & generalium verborum restrictione, significatione, affectionibus, &c. vid. Mantice. in tract. de ambig. convent. lib. 3. tit. 2. per tot.

III.

Generaliter dictum, generaliter debet intelligi. l. 1. §. generaliter. 1. de Legat. præstand. cont. tab. 6. p. per. l. ult. C. de dotis promiss. Add. Everhard. in loc. de Generalit. n. 2. Sed tamen civiliter & sobriè. Quæ de re vid. Zasium lib. 1. singul. Respons. cap. 7. per tot. Ratio, (1.) quia ubi Lex non distingvit, nec nostrum est distinguere. l. de pretio §. & ibi Bartolus de public. in rem act. (2.) nec à verbis in se est recedendum, etiam si lex sit perquam dura. l. 12. §. 1. Qui & à quibus manum. Exemplum est in rehunclatione, transactione, liberatione generali, si facta sit ab omni, ex quo sibi partes hinc inde undequaque tenebantur, & ex omni causa, & ab omni jure: tunc verba ista generalia, salvâ ratione recti sermonis, non possunt restringi ad aliquam speciem. Socius jun. 3. consil. 103. num. 4. Bertazol. de clausul. Instrum. claus. 35. gloss. 2. n. 3. ubi ait verbis istis (videtur quod omnis causa, quæ esse possit, sit remissa) censentur etiam remissa, quæ quis igno-

Limiti-

Limita (1.) si constet plus scriptum, minus intellectum: tunc enim verba debent restringi. *l. ult. C. de LL. l. 17. de LL. l. 6. de pig. vid. V.G. Forster. de jur. interpr. c. 2. n. 5. Eleganter Quintil. 2. Instit. 15. cap. 3. n. 5. Omnia subiecisse Oratori videtur Aristoteles, cum dixit, vim esse dicendi, quid in quaque re possit esse persuasibile: Et Patrocles: qui non quidem adjicit in quaque re, sed nihil excipiendo idem ostendit.*

Limita (2.) Generalitas Legis recipit limitationem de habilitate. *gloss. l. ut gradatim 11. §. Et si 1. de Muneribus. & in l. 1. C. de SS. Eccles. ubi Gothofred. in lect. Verba enim, quantumcunque generalia, semper sunt civiliter accipienda, l. fidejussor 2. §. quod ait prator. 4. Et saepe voce generali intelliguntur singula generum, non generalium, l. 13. de in jus vocand. Hinc generalia verba, quae in una tantum re locum habere possunt, non autem ad multa, ejus expressè mentionem facere videntur, l. 24. de instrum. & instrum. leg. Bart. consil. 196. & Generalitas, quae non nisi in una specie verificari potest, ad eandem speciem contrahitur, & pro expressa habetur. Zaf. lib. 2. consil. 1. n. 73. post Jasonem, &c. Tiraquell. de Retract. verb. express. n. 137.*

Limita (3.) quod generalia verba generaliter non sunt intelligenda, sed restringenda, ne altera pars maneant decepta, damnumque sentiant. *l. penult. ff. ad exhib. l. cum Aquiliana 5. ff. de transact. l. 35. ff. de pact. l. 6. de pignor. l. 11. de jurisdic. Ratio, cum non sit par eademque ratio omnium casuum, qui sub verbis illis generalibus possunt comprehendi. Bartol. in l. si pluribus 44. p. 2. de legat. 2.*

Limita (4.) quod generalia verba, quae sequuntur, secundum ea, quae antecedunt, restringenda sunt, *l. non est novum 26. de Legib. l. 100. §. 1. de Legat. 3. Decius consil. 179. col. fin. & quod generalis dispositio ita intelligenda veniat, ne, quae antecedunt, corrigere videatur. Rom. consil. 499. col. 3. Alex. consil. 77. col. 5. vol. 7. & Generalis lex sive constitutio nunquam derogat speciali, licet anteriori, & clausulam derogativam habenti. Schrader. de feud. p. 10. sect. 5. n. 42. ubi multos citat.*

IV.

Ire per generalia, est doctorum positivorum, quos vulgus procuratores appellat, è Felin. Nevizan. lib. 5. Sylv. nupt. num. 43. Quia generalia & indefinita enunciata periculosa sunt, ideo & Imp. Justin. & boni Jurisconsulti solent sibi cavere per adjectionem particulae *serè vel penè*. Bachov. ad §. jus autem Gent. 1. de l. N. G. & Civ. num. 4.

V.

Quando generalis seu universalis oratio in uno deficit, redditur in totum falsa. per text. in *l. si is, qui ducenta. §. utrum. 3. de rebus dub. Anton. Gom. in l. 47. Tauri. n. 7. Joh. Gutier. in repet. text. in §. sui. Instit. de hered. qual. & diff. n. 121. fin. seu in omni enunciatione universali, si quid aliqua ex parte falsum inest, totam enunciationem falsam efficit; quae est Juliani sententia, sumpta à Dialecticis, in *l. si is, qui ducenta. 13. §. utrum. 3. vers. quia cum significatio de rebus**

dubis. Donell. ad l. pignus 9. Cod. de pignoratit. act. n. 4.

VI.

Novum non est, ut generalia specialibus subiciantur. *l. si servus 27. §. 16. ad Leg. Aquil. Coll. Arg. de Noxal. act. tb. 1. Exquisitè Hering. de fidejussor. cap. 17. num. 58. Berlich. 2. concl. 22. n. 21. Carpzov. 2. consil. 17. de fin. 2. & seqq. fac. lxxi. cap. 4. de Procur. in 6.*

VII.

An generalis clausula fortior sit, quam specialis, vid. Coll. Argent. qui pot. in pign. thes. 3. num. 4.

VIII.

Generalitas ad locum relata debet restringi & intelligi secundum subjectam materiam: sicut restringitur generalitas relata ad bona, *fac. cap. ut animarum ult. vers. statuto. de Constit. in 6. & l. fin. §. cui dulcia. de vin. tritic. ol. leg. Vid. Everh. in loc. à nomin. dignit. n. 6.*

IX.

Ubicunque generalitas propter medium habile verificatur, in qualibet sua specie generalitas indistinctè operatur: quando autem medium non est habile, tunc operatur quantum potest. Everh. in loc. à Generalit. conf. Limnæum lib. 2. de jure publ. c. 13. n. 9.

X.

In omni dispositione generalitas restringitur ad intellectum juris communis, ut patet ex *l. quaro. l. 54. §. 1. ff. Locati. vid. fusè apud Everhard. d. loc. à generalit. n. 8.*

XI.

GENERALIS dispositio omnes species comprehendit, & expressio generis, continentis species, operatur idem, ac si singula species essent expressa, *l. si chorus 79. ff. de legat. 3. [Facit l. si duo 51. sub fin. de administrat. tutor. l. omnes 4. post princip. Cod. de prescript. triginta vel quadraginta annorum. Berlichius l. 2. conclus. 22. n. 3.] Alexand. consil. 233. Ponderatis. n. 16. lib. 6. Federic. de Senis consil. 82. In puncto. in princ. & consil. 85. Statuto civitatis. n. 2. & 3. ubi quod tantum operatur genus quoad omnia, quantum species quoad specialia, Zabarell. consil. 99. n. 2. vers. 4. ubi quod idem operatur genus, seu dispositio generalis, quod specialis, quando non subest ratio diversitatis, Anch. consil. 3. n. 4. in fin. ubi de legato generali, ut idem operetur in genere, quod speciale in specie, Gemin. consil. 65. n. 19. vers. circa primum. Bald. consil. 11. n. 5. vers. ratio differentia. lib. 3. ubi quod genus resolvitur in singularitates, Natt. consil. 613. n. 3. Curtius jun. consil. 199. n. 15. ubi ampliat maximè, quando generalis dispositio non potest verificari, nisi in una specie, quia tunc habetur pro speciali & individua, & consil.*

dua, & *conf. 316. in princ.* ubi quod expressio generalis idem operatur, quod particularis, Francisc. Becc. *conf. 80. n. 7. cum seqq.* Cardin. Tusch. *pract. concl. tom. 4. concl. 29. per tot.* Fr. Molin. *de rit. nupt. quest. 87. n. 17.*

[Limita: quod nullus est adeo generalis sermo, à quo non tacite quædam accipiantur ex mente loquentis, *arg. l. 6. de pignor. l. 9. de servitut. l. 60. de procuratorib. Cujacius in lib. 4. responsor. Papin. l. 34. de jure dot. vide supra axioma 4. & infra lib. 18. in dictione totus.*]

XII.

Generalis loquutio, seu prohibitio comprehendit omnia, *l. cum quærebatur 240. in fin. ff. de verb. significat. l. servitus 23. de S. V. P. ibi: humanius est verbo generali omne lumen significare.* Josephus Sesse Aragon. *decis. 48. num. 12.* Francisc. Molin. *de ritu nupt. lib. 3. quest. 54. num. 4.* etiam minima, *cap. majoribus, de præbend. D. Barbof. in l. cum prator. 12. §. 1. num. 112. ff. de judic. Surdus consil. 33. num. 24.* late Sebastianus Medices *de reg. jur. reg. 1. & generalis prohibitio minima comprehendit.* Dn. Barbof. *in l. cum prator 12. §. 1. num. 112. ff. de judic.*

XIII.

GENERALIS dispositio non extenditur ad non verisimilia, non cognita, non cogitata, illicita, neque ad ea, quæ specialiter quis non expressisset. [Textus expressus & elegans in *l. C. qua res pignor. obl. add. l. 34. de R. N.*] Federic. de Senis *conf. 125. num. 1.* Curt. jun. *conf. 267. num. 3.* ubi quod generalis dispositio non trahitur ad ea, quæ de novo superveniunt, & *conf. 294. n. 71.* ubi quod generalia verba nunquam trahuntur ad ea, quæ disponentibus sunt impossibilia, & *conf. 334. num. 36.* ubi quod generalis dispositio nunquam comprehendit actus juratos, Roman. *conf. 209. Pro verificatione. num. 2.* ubi quod nunquam præsumitur quis velle comprehendere sub generali dispositione illud, de quo specialiter disponere non potuisset, & *conf. 108. in fin.* ubi quod generalis quietatio, vel liberatio non extenditur ad dolose occultata, quia ad incognita non trahitur, & *conf. 403. Pro decisione. num. 4.* ubi quod verba generalia laudi nunquam extenduntur ad ea, quæ in specie arbitri non potuissent arbitrari, Johan. de Imol. *consil. 82. in princ.* ubi quod generalis dispositio non com-

prehendit ea quæ inducunt peccatum, Fulgos. *conf. 146. n. 1.* ubi quod generalis sermo non comprehendit prohibita, & quæ de jure fieri non possunt. Corn. *conf. 269. In hac consultatione. num. 23. lib. 1.* ubi quod generalis approbatio non trahitur ad dolose gesta, & *conf. 176. n. 2. lib. 2.* ubi quod in mandato generali non veniunt ea, quæ quis in specie non esset mandaturus, & *conf. 89. n. 12. lib. 3. & conf. 83. n. 2. lib. 4.* ubi quod generalis concessio, seu gratia non comprehendit ea, quæ concedens in specie non esset verisimiliter concessurus, Cravett. *conf. 33. num. 5.* ubi quod impugnatio generalis non comprehendit ea, quæ impugnanti sunt favorabilia, & *conf. 34. n. 8.* ubi quod sicuti generalis dispositio non comprehendit tertii præjudicium, ita neque præjudicium disponentis, & *conf. 95. nu. 10.* ubi quod clausulæ generales non comprehendunt majora expressis, & *consil. 70. n. 28.* ubi quod generalis dispositio non comprehendit ea, in quibus potest esse capio & latio, & *conf. 100. n. 6. & n. 7. & num. 8. & conf. 109. nu. 6.* ubi quod non comprehendit ea, quæ sunt in specie prohibita, & *conf. 158. n. 9.* ubi quod mandatum principis non comprehendit illicita, & *conf. 160. n. 5.* ubi quod generalis ratificatio non comprehendit illicita, neque ea quæ ratificans verisimiliter non inclusisset, & *conf. 174. n. 4.* ubi quod rescriptum principis generale non extenditur ad ea, quæ princeps facere non potest, vel etiam difficilius facere solet, late Cardinalis Tusch. *tom. 4. lit. G. conclus. 31. per tot.* [Hæc autem Regula per omnia vera non est, sed expressè refutatur per Br. & alios, quia omnino plus valet renunciatio specialis, quoad specialia, late Berlichius 2.22. n. 4. Intelligendum autem de speciebus homogeneis, non de heterogeneis. (2) non procedit in privilegiis. *Lab bis 10. de vacat. & excusat. mun.*]

XIV.

Generalis loquutio personam loquentem non comprehendit, *l. inquisitio 18. C. de solut. cap. 1. ubi gloss. ult. de prohibita fendi alien. per Federic. 2. F. 55.* Curt. jun. *conf. 332. n. 4.* ubi dicit esse vulgarem juris regulam, Cravett. *conf. 274. num. 12. & conf. 296. n. 30. & conf. 585. n. 30.* ubi dicit, quod materia est brocardica, & *conf. 25. n. 5.* ubi quod per clausulas generales non censetur quis velle seipsum ligare,

Cc

re,

re, latè Surdus *conf. 47. num. 19.* ubi quod generale rescriptum, & generalis dispositio non comprehendit Principem confirmantem, vel concedentem, etiam si dicat, *ex certa scientia.* & *num. 20.* quod statutum generale non ligat creditorem, & *n. 22.* quod iurans adjuvare contra omnem personam, non intelligitur contra seipsum, & *n. 23.* quod cedens iura contra omnes, non censetur cedere contra seipsum, Afflict. *decif. 319. n. 8.* ubi quod promissio de defendendo non intelligitur contra seipsum. Et quod communitas non continetur sub generali loquutione gabelle, quando ipsa non tenebatur prius solvere, resolvunt Boër. *decif. 213. num. 2.* Surdus *d. conf. 47. num. 21. & 23.* Cardin. Tusch. *d. tom. 4. lit. G. concl. 33. à princ.*

Limita, quando constat de mente, vel materia subjecta aliud svadet, vel subest ratio, quod persona loquentis includatur, Cyn. *in d. l. inquisitio 18.* Gabr. *commun. tit. de verbor. signific. conclus. 9. num. 7.* Cravett. *conf. 274. post n. 12.* Curt. *jun. conf. 195. in fin. num. 46.* Menoch. *de presump. lib. 3. presump. 44. num. 27.* Cardinalis Tuschus *dict. conclus. 33. n. 17.* ubi *n. 18. & 19.* post Decium *consil. 104.* Et diligenter. *num. 4. & 5.* limitat etiam, quando cessio fieret ex causa onerosa, vel quando sumus in dispositione legis, quia continetur persona loquentis, secus in dispositione hominis.

XV.

GENERALIS dispositio non comprehendit ea, quæ non esset quis in specie comprehensus, *l. obligatione generali 6. ff. de pignorib. l. 3. ff. de evict. l. qui peculii 46. ff. de peculio. cap. veniens 16. cap. Quintavallis 23. de iurejur. cap. ult. de offic. vicarii, lib. 6.* Corn. *conf. 89. n. 12. lib. 3. & conf. 83. num. 2. lib. 4.* Surdus *conf. 73. num. 17.* Cardin. Tusch. *dict. lit. G. conclus. 31. num. 2.* Item Surdus *consil. 123. n. 36. & de aliment. tit. 8. privileg. 7.* Carolus de Grassis *de except. except. 32. n. 30.* Stephanus Gratianus *discept. forens. tom. 5. cap. 982. n. 20.*

XVI.

GENERALIS mentio idem operatur quoad omnia, quod specialis quoad singula, *l. si cborus 79. ff. de legat. 3. l. si duo 51. ff. de admin. tut. Gonzal. ad reg. 8. Cancel. gloss. 8. in princ. n. 22.* Surd. *conf. 2. num. 44. & conf. 350. num. 20.* Stephanus Gratianus *discept. forens. tom. 4. cap. 656. num. 30. & cap. 766. num. 11.*

CAP. VII.
Generalis decisio.

Decidere per generalia, pauperis est Doctoris indicium, secundum Felinum *in cap. 1. de prescript.* Prudentis autem est, respicere ad decisiones particulares, & ex iis respondere, ut ex Aristot. *5. Ethic. & 2. Rhet.* monet Ant. Massa Gallosius *lib. 1. de Exercit. Juriopr. num. 18.* Eò quod specialia iura generalibus derogant. *l. in toto 80. de Reg. Jur. l. 8. C. de judic.* Et decisiones in terminis sunt tutiores, & omnia argumenta generalia excludunt. Albertus Brun. *de statut. art. 6. quest. 2.* Adeo ut Doctoris alicujus decisionem habere in terminis, etiam sine lege loquentis, cum in praxi casus incidit, magnum esse, post Gomez. probe dixerit Wesenb. *1. conf. 19. num. 63. & conf. 24. num. 13.* Argentinensi. *1. conf. 62. n. 1.*

CAP. IIX.
De Genitivi significatione.

Axioma I.

Regulas huc pertinentes vide eleganter declaratas apud Panciroll. *3. varior. 25.* adde Mascard. *de probat. lib. 2. conclus. 841.*

II.

Genitivus casus importat dominium. Bart. & Dd. *in Rubr. ff. de Op. Nov. nunc.* adde Horatium Mandosium *in tract. de privileg. ad instar. gloss. 3. num. 1. & sequentib.* Et Genitivus casus proprie de sui natura dicit dominium directum. *l. si domus 71. §. ult. ff. de Legat. 1. gloss. not. in cap. 1. in verb. terram propriam. de postul. prelat. & Dd. omnes in rubr. ff. de O. N. N.* Ampliationes, limitationes & fallent, vid. in Tom. Reg. *Jur. lib. 7. p. 544.*

CAP. IX.
Genus.

Axioma I.

Genera in jure multa dantur. Ratio, quia plures sunt res, quam vocabula. *l. 4. de prescript. verb. C.* ideo sæpe nomen idemque verbum plures res significat; quod cum variis modis, tum hoc quoque accidit, ut unum verbum fungatur vice generis & speciei; cujusmodi est vocabulum CULPA, (quod in genere acceptum, etiam comprehendit dolum, à quo alias tanquam diversa species distinguitur) COGNITIO, PACTUM, Jurisdictio, Adoptio &c. Bachov. *ad §. Adoptio 1. Inst. de Adopt. & Com. ff. eod. num. 2.* Donatio, pr. *Inst. de donat.* ubi Bachov. *num. 5.* Pignus, in pignus & hypothecam Novatio &c. delegatio. Plura vide à C. I. A. *de Novat. th. 2.*

II.

Quoties in jure mentio fit generis, toties intelligitur species specialissima logica, quia dispositio alias de genere Logico non valeret ob summam incertitudinem, e.g. si animal legetur, & quia hoc casu legatum reduci posset ad rem minimam. Exemplum in §. 22. *Inst. de Legat.*

III. Quo-